

SİRKÜLER NO: 2020/46

Konu: GEKAP Usul ve Esaslarında yapılan değişiklikler Hk.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca, geri kazanım katılım payına ilişkin yönetmeliğin uygulanmasına dair usul ve esaslarda 29 Haziran 2020 tarihinde yapılan değişiklikler aşağıda özetlenmiştir.

1) İhracat, İade ve Taşıma Ekipmanı tanımlarına ilişkin düzenlemeler

- İhraç kaydıyla yapılan teslimler ihracat kapsamında değerlendirilerek GEKAP kapsamı dışında olduğu vurgulanmıştır.
- İthalat işlemlerinde, serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihi ithalat işleminin gerçekleştiği tarih olarak esas alınacaktır.
- Ürünlerin son kullanma/tüketim tarihi gerekçesi ile piyasaya sürenlerce piyasadan geri çekilmesi veya ilgili idarelerce piyasadan çektilmesi/toplatılması durumunda iade kapsamında işlem yapılacaktır.
- Herhangi bir ürün/eşya/malzeme taşımacılığında aynı amaçlı kullanımı sabit ve sürekli olan, piyasaya arz edilen ürün/eşya/malzeme ile birlikte piyasaya arz işlemine konu edilmeyen ekipmanlar Taşıma ekipmanları olarak tanımlanmış ve taşıma ekipmanları ambalaj tanımı dışında tutularak, GEKAP uygulanması dışına çıkarılmıştır. Taşımacılık amaçlı hizmet alımları kapsamında taşıyıcıya ait ekipmanlar da bu kapsamda değerlendirilecektir.

2) Ambalajlara ilişkin yeni örneklere yer verilmiştir.

Usul ve esasların “a.3.1 Birincil Ambalaj/İç Ambalaj/Satış Ambalajı” bölümüne Örnek 6 ve 7, “a.3.3 Üçüncül Ambalaj/Nakliye Ambalajı/Dış Ambalaj” bölümüne Örnek 2 ve 3 eklenmiştir. Buna göre;

- Üretim makinalarının bir parçası olarak değerlendirilen, bu makinalarda kullanıma yönelik olarak tasarlanan ve endüstriyel amaçlı **üretim konu olan hammaddenin** (kâğıt, kumaş, iplik, metalik levhalar vb. malzemelerin) taşınması, korunması ve kullanıma alınmasını sağlayan rulolar, makaralar, masuralar, rolükler ve bobinler ambalaj olarak değerlendirilmemektedir.
- Alüminyum folyoların ve streç filmlerin ruloları, temizlik kâğıdı ruloları, ipliklerin makaraları gibi **satış noktalarında ürünlerin satışa sunumu amacıyla kullanılan** bobinler, makaralar, rulolar ve benzeri malzemeler ambalaj olarak değerlendirilmektedir.
- Karayolu, demiryolu, deniz yolu ve havayolu taşımacılığında **taşıma ekipmanı olarak sürekli ve tekrar aynı amaçlı kullanımları olan ve piyasaya arz edilen ürün/eşya/malzeme ile birlikte piyasaya arz işlemlerine konu edilmeyen** ahşap, plastik, metal vb. malzemelerden imal edilmiş paletler, sepetler, konteynerler, kasalar ve benzerleri bu tanım dışındadır.
- Karayolu, demiryolu, deniz yolu ve havayolu taşımacılığında **ürün/eşya/malzeme ile birlikte piyasaya arz işlemlerine konu edilen** (iade alınmak şartı ile belirli bir teminat karşılığında verilenler dahil) ahşap, plastik, metal vb. malzemelerden imal edilmiş paletler, sepetler, konteynerler, kasalar ve benzerleri nakliye ambalajıdır.

3) Depozito uygulaması kapsamında olan ambalajlar için GEKAP beyanı verilecek ancak GEKAP ödemesi yapılmayacaktır.

Yeniden kullanılabilir ambalajlarla tüketici ve/veya kullanıcılara iletilen eşya ve/veya malzemelerin tüketimleri/kullanımları sonrasında oluşan ambalajların yeniden/tekrar kullanımlarının sağlanması amacıyla iade alınmasına yönelik olarak Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda depozito yönetim sisteminin

kurularak Bakanlıktan onay alınması durumunda; depozito uygulaması dâhilinde geri toplanmak üzere piyasaya arz edilen ambalajlar için GEKAP beyanı verilecek ancak GEKAP ödenmesi yapılmayacaktır. Depozito uygulaması dâhilinde piyasaya sürülen ancak geri toplanamayan miktarlar için ise geri kazanım katılım payı ödenecektir.

Konuya ilişkin olarak verilen örneklerden bazılarında aşağıda yer verilmiştir.

“Örnek-1: Piyasaya süren olarak tanımlı (Z) içecek işletmesinin piyasaya arz ettiği 100 bin adet içecek ambalajının 50 bin adeti yeniden kullanılabilir nitelikte olması ve yeniden kullanılabilir 50 bin adet ambalajlar için depozito uygulayacak olması halinde; Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda depozito uygulama planı hazırlaması ve Bakanlık Ambalaj Bilgi Sistemi üzerinden sunulan planının uygun bulunması şartıyla depozito uygulanan 50 bin adet yeniden kullanılabilir içecek ambalajı için geri kazanım katılım payı ödeme yükümlülüğü oluşmaz.

Depozito uygulanan ambalajlar için geri kazanım katılım payı ödeme yükümlülüğü bulunmamakla birlikte, depozito uygulanan ambalajların haricinde kalan diğer (nakliye, saklama, taşıma ve benzeri) ambalajları için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmaktadır.

Yurt içinde piyasaya arz edilmek üzere ithal edilen ambalajlı ürünlere yönelik depozito uygulamalarında onaylı depozito uygulama planı bulunması halinde geri kazanım katılım payı tahsil edilmez.”

“Örnek-4: (R) tüzel kişisi tarafından plastik damacanalara ile piyasaya içme suyu arz edilmektedir. (R) tüzel kişisi tarafından Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar kapsamında hazırlanan depozito uygulama planı Bakanlığa sunulmuş ve Bakanlıkça onaylanarak depozito planı için bilgi sistemi üzerinden (.../...) kod numarası tahsis edilmiştir. Bu durumda; (R) tüzel kişisi piyasaya arz ettiği plastik damacanalara yönelik olarak geri kazanım katılım beyanına piyasaya sürdüğü plastik damacana miktarı bilgisini ve Bakanlıkça verilen depozito plan kod numarasını girecek olup plastik damacanalara için geri kazanım katılım payı tahsili söz konusu olmayacaktır. (R) tüzel kişisi tarafından depozito uygulama planı kapsamında piyasaya sürülen ancak geri toplanamayan miktarlar Bakanlık bilgi sistemi üzerinden kontrol edilecek ve yılsonu itibari ile geri toplanamayan ambalaj miktarları, takip eden geri kazanım katılım beyanı döneminde beyan edilerek geri kazanım katılım payı ödenecektir.”

4) Ürünün/ambalajlı ürünün son kullanım/tüketim tarihinin geçmesi nedeni ile piyasaya sürenlerce piyasadan geri toplatılması halinde sadece geri toplanan ürünler ve ambalajları için iade işlemi tesis edilecektir.

Geri kazanım katılım payına tabi olan piyasaya arz edilmiş herhangi bir ürünün/ambalajlı ürünün son kullanım/tüketim tarihinin geçmesi nedeni ile piyasaya sürenlerce piyasadan geri toplatılması halinde sadece geri toplanan ürünler ve ambalajları için iade işlemi tesis edilecektir. Bu şekilde piyasadan geri çekilen ürünler ve ambalajları için sadece geri kazanım katılım payı ödenmiş kısımları iade talebine konu edilecektir. İade alım sürecinde ürünün piyasaya sürülmesinde kullanılan birincil ambalajlar haricindeki ambalajların da kullanılmadan ürünle birlikte iade alınması durumunda bu ambalajlar için de iade süreci işletilecektir. Geri alım sürecinde iade alınan ürünlerin yeniden ambalajlanması durumunda yeniden ambalajlamada kullanılan ambalajlar iade işlemine konu edilmeyecektir.

Konuya ilişkin olarak verilen örneklerden birine aşağıda yer verilmiştir.

“Örnek-2: (Ş) ilaç üreticisi tarafından üretilen ve piyasaya sürülen öksürük şurubu (metal kapaklı cam şişe içerisine doldurulmakta, prospektüsü ve ölçek kaşığı/kabı ile birlikte) ilgili mevzuat uyarınca imha edilmek üzere piyasadan geri çekilmiş/toplatılmıştır. Bu durumda (Ş) ilaç üreticisi, piyasaya arz edilen öksürük şurubu için ödenen geri kazanım katılım payını iade işlemine konu edebilecek olup ilaç için kullanılan birincil ambalajlara ayrıca geri kazanım katılım payı ödenmediği için bu ambalajlar iade işlemine konu edilmez. Söz konusu ilaçların piyasaya arzında kullanılan ve geri kazanım katılım payı ödenen ambalajlar (birincil ambalajlar haricindeki) için bu ambalajların sadece piyasaya sürüldüğü şekliyle geri alınması hâlinde iade işlemine konu edilebilir.”

5) Müşterilerine tek kullanımlık bardaklar ile sıcak/soğuk içecek ikramı yapanların GEKAP sorumluluğu bulunmaktadır.

Usul ve esasların “b.4 Satış Noktası” bölümüne eklenen “Örnek-2” ve “Örnek-3” ile yapılan ikramlarda hangi durumlarda satış noktası kabul edilerek GEKAP sorumluluğu doğduğu gösterilmektedir.

Aşağıda yer alan Örnek-3’te, faaliyet konusu sadece konfeksiyon ürünleri satışı olan bir firmanın, müşterilerine tek kullanımlık bardaklar ile sıcak/soğuk içecek ikramı yapması durumunda, satış noktası olması sebebiyle sıcak/soğuk içecek ikramında kullandığı tek kullanımlık bardaklar için GEKAP yükümlülüğü doğmaktadır.

“Örnek-3: Konfeksiyon ürünleri satışını gerçekleştiren (T) gerçek/tüzel kişinin faaliyet konusu sadece konfeksiyon ürünleri satışını gerçekleştirmek olup müşterilerine tek kullanımlık bardaklar ile sıcak/soğuk içecek ikramı yapmaktadır. Bu durumda, (T) gerçek/tüzel kişisi satış noktası olması sebebiyle sıcak/soğuk içecek ikramında kullandığı tek kullanımlık bardaklar için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü bulunmaktadır.”

6) İhtiyaç sahiplerine iletmek üzere kâr amacı gütmeyen hayır veya insanî yardım kurum/kuruluşlarca dağıtılan ambalajlı ürünler için geri kazanım katılım payı yükümlülüğü oluşmayacaktır.

7) Bitkisel yağlar, gıda ürünleri üretimine kullanılmak üzere alınmışsa, GEKAP sorumluluğu yağ üreticisine aittir.

Konuya ilişkin olarak aşağıdaki örneğe yer verilmiştir.

“Örnek-7: (K) gerçek/tüzel kişisi yurt içinde bitkisel yağ üretimi gerçekleştirmektedir. Üretimini gerçekleştirdiği bitkisel yağı, gıda üretimi (bisküvi, kek vb) yapan (L) gerçek/tüzel kişisine vermektedir.

Bu durumda;

- (K) gerçek/tüzel kişisi, (L) gerçek/tüzel kişisine verdiği bitkisel yağ için piyasaya süren olarak geri kazanım katılım payından sorumludur.*
- (L) gerçek tüzel kişisi, (K) gerçek/tüzel kişisinden aldığı bitkisel yağ ile üreterek piyasaya sürdüğü gıda ürünleri (bisküvi, kek vb) Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer almadığından, geri kazanım katılım payından sorumlu değildir.”*

8) İlaçlar başlığına, “Zirai ilaç”, “Veteriner ilaç” ve “Beşeri ilaç” tanımları da eklenmiştir.

ilaçlar başlığına, “Zirai ilaç”, “Veteriner ilaç” ve “Beşeri ilaç” tanımları da eklenmiş ve bu tanımlara ilişkin örneklere yer verilmiştir.

9) Stepne lastiklerde ve lastik kaplama faaliyetlerinde GEKAP sorumluluğuna ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Verilen örneklerle;

- Üretilen araçlarda orijinal eşya/parça kapsamında kullanmak üzere temin edilen stepne lastikler için GEKAP bayanı yapılacağı; ancak bu ürünlerden GEKAP tahsil edilmeyeceği,
- Lastik kaplama faaliyeti yapan gerçek/tüzel kişinin, yurt içine arz ettiği lastikler için GEKAP sorumlu bulunmadığı açıklanmıştır.

10) Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünlerde GEKAP sorumluluğuna ilişkin açıklama yapılmıştır.

Piyasaya arz edilecek araçlar ile elektrikli ve elektronik eşyaların orijinal eşya/parçası olarak kullanılan ve Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünler için bu ürünleri sadece araç ile elektrikli ve elektronik eşya üretiminde orijinal eşya/parça olarak kullanılmak şartıyla piyasaya sürenler tarafından beyan yapılacağı, ancak

bu ürünlerden geri kazanım katılım payı tahsil edilmeyeceği belirtilmiştir. Orijinal eşya/parça tanımına uymasına rağmen münferit olarak piyasaya arz edilen Kanunun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünler için geri kazanım katılım payı beyanı yapılacağı ve geri kazanım katılım payı tahsil edileceği belirtilmiştir.

11) Güneş enerjisi ile çalışan eşyaların ve prize bağlanmadan şarj edebilen taşınabilir nitelikteki eşyaların GEKAP kapsamında olduğu açıklanmıştır.

Geri kazanım katılım payı uygulamasına tabi ürün listesinde yer alan ve enerjisini güneş pilinden (fotovoltaik pillerden) alan, Cep telefonu şarj cihazı, aydınlatma ekipmanları, hesap makinaları vb. elektrikli ve elektronik eşyaların ve cep telefonu, tablet gibi ekipmanların doğrudan prize bağlanmadan şarj edebilen taşınabilir nitelikteki, powerbank vb. elektrikli ve elektronik eşyaların Geri Kazanım Katılım Payına ilişkin Yönetmelik kapsamına dâhil olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu düzenlemeye aşağıdaki bağlantı yoluyla ulaşabilirsiniz.

Saygılarımızla.

**PARETO YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK
BAĞIMSIZ DENETİM DANIŞMANLIK LTD. ŞTİ.**